

List z Krakowa.

(Kraków Pomorzu. — Jubileusz Izby Przemysłowo-Handlowej. — Pożegnanie ks. Larka. — Zjazdy harcerskie. — Św. Mikołaj u dzieci robotniczych. — Wieczór dyskusyjny Ch. D. — Falszywe pogłoski.)

„Miesiące Pomorza“ rozpoczęto w Krakowie uroczystym nabożeństwem, odprawionem w katedrze na Wawelu z udziałem przedstawicieli władz i delegatów różnych miejscowych organizacji. Po nabożeństwie udali się uczestnicy pochodem pod pomnik Mickiewicza na rynek, gdzie wygłoszono okolicznościowe przemówienia. Udział publiczności w tej manifestacji był bardzo wielki. Odczyty i wykłady na temat Pomorza odbywają się w różnych organizacjach. Inicjatywa spoczywa w rękach kierownictwa Tow. Obrony Kresów.

Krakowska Izba przemysłowo-handlowa obchodziła w tych dniach 80-lecie swego założenia. Po nabożeństwie w kościele N. M. P. odbyło się w własnym gmachu Izby uroczyste zebranie przy udziale członków Izby i zaproszonych gości, między którymi byli przedstawiciele władz centralnych z Warszawy. Wygłoszono szereg przemówień, w których podkreślano zasługi Izby krakowskiej. Oficjalną część obchodu zakończył referat o znaczeniu turystyki w życiu gospodarczym Polski. Z okazji jubileuszu zwołany został do Krakowa zjazd Związku Izb Przemysłowo-Handlowych.

Izba krakowska została założona z końcem r. 1850. Powstała wtedy, gdy w ówczesnej Galicji przemysł wielki prawie nie istniał, a drobny przemysł i rękodzieło ledwie dychało. Izba przemysłowo-handlowa podejmowała skuteczne wysiłki dla powstania przemysłu fabrycznego, zorganizowania handlu i rękodziela. Na tem polu zasługi jej są niewątpliwe i to aż do obecnych czasów. Pierwszym prezesem Izby był W. Kirchmayer (ml.), następni Baranowski, Mendelsburg, Dätner, Federowicz. Od lat 14 godność prezesa spoczywa w rękach p. Epsteina.

Zakład ks. Siemiaszki dla wychowywania chłopców zegnał swego długoletniego dyrektora ks. Jana Larka, który dla rozwoju zakładu położył niemałe zasługi. Rozbudował Zakład XX. Misjonarzy dla osieroconych chłopców z Czerny koło Krzeszowie, zbudował dla nich szkołę, rozbudował także zakład przy ul. Długiej w Krakowie, a największym jego dziełem to budowa wielkiego gmachu przy ul. Prądnickiej w Krakowie. Ponadto pracował ks. Larek w wielu instytucjach krakowskich, którym służył wytrawną radą i pomocą. Opuszczającego Kraków ks. Larka zegnali z żalem liczne rzesze obecnych i byłych wychowanków oraz przedstawiciele starszego społeczeństwa i władz.

Chrześcijańskie związki zawodowe urządziły dla dzieci swoich członków uroczystość św. Mikołaja, która odbyła się w sali kina „Wanda“. Obchód, na który złożyły się przemówienie, wyświetlenie filmu oraz obdarzenie dzieci larami, zrobił na licznie zebranej publiczności niezatarte wrażenie. Organizacja uroczystości zajęło się Stowarzyszenie kolonji wakacyjnych „Radość Dziecka“.

Aktualna dziś sprawa bezrobocia była przedmiotem obrad na wieczorne dyskusyjnym Ch. D. Referaty na ten temat wygłoszili XX. Piwowarczyk i Kasprzyk, znani w Krakowie działacze ruchu chrześcijańsko-społecznego. Wieczór dyskusyjny odbył się przy wypełnionej słuchaczami sali.

Prasa brukowa rozpuściła wiadomość jakoby dziennik „Głos Narodu“, redagowany od założenia, tj. od lat 37 w duchu chrześcijańsko-społecznym, miał przejść w ręce sanacji. Dowiadujemy się, że wiadomość ta niema żadnej podstawy. „Głos Narodu“ jest własnością spółki, złożonej z przedstawicieli obozu chrześcijańsko-społecznego, który mimo niewątpliwych trudności, w jakich znajduje się w dzisiejszych czasach prasa niższa, zapewne czynią wszystko, by utrzymać tak ważną placówkę ruchu chrześcijańsko-społecznego, jaką jest pocztytny „Głos Narodu“.

j. p.

Oredzie biskupów amerykańskich w sprawie opieki nad bezrobotnymi.

(KAP) Biskupi amerykańscy wydali oredzie, w którym wzywają wszystkie organizacje katolickie w Stanach Zjednoczonych, by stosowały zasady chrześcijańskie w życiu publicznym i ekonomicznym i by szczególnie uwagę zwróciły na kwestję bezrobocia. Komitet zarządzający towarzystwa „National Catholic Welfare Conference“, które kierowane jest przez episkopat ame-

rykański, podkreślił, że każdy biskup uczyni wszystko, co tylko jest w jego mocy, by przez odpowiednią opiekę i na drodze akcji charytatywnej złagodzić los bezrobotnych, zwłaszcza teraz, gdy zbliża się zima.

(Citta del Vaticano, tel. wł. KAP 15. 12). „Osservatore Romano“ w związku z odezwą Episkopatu amerykańskiego

w sprawie bezrobocia i listem pasterskim arcybiskupa wiedeńskiego, kardynała Pifflla, odwołuje się do interwencji Kościoła w teraźniejszej bolesnej tragedji milionów mężczyzn i kobiet, pozostających bez pracy. Odezwa Episkopatu amerykańskiego stwierdza w sposób kategoryczny, że sprawa bezrobocia jest zagadnieniem sprawiedliwości i zaleca stosowanie encykliki „Rerum Novarum“. Arcybiskup wiedeński apeluje do miłosierdzia specjalnie z okazji zbliżających się świąt Bożego Narodzenia.

„Sprawa bezrobocia — kończy „Osservatore Romano“ — jest sprawą sprawiedliwości i miłosierdzia. Państwo ma w tym względzie pierwsze obowiązki, lecz ponieważ nie jest ono wszystkim i nie wszystko może zalać, przeto obywatele powinni mu pomóc przy tem przez stosowanie sprawiedliwości i miłosierdzia, łącząc się w Chrystusie, w którym i dziś społeczeństwo znaleźć może wybawienie“.

Chleb nie zdrożeje.

Zarządzenie ministra spraw wewnętrznych.

Ministerstwo spraw wewnętrznych wystosowało do wszystkich województw okólnik, w którym zaznacza, że stwierdzona na krajowych rynkach zbożowych w ostatnich dniach lekka tendencja wzrostowa ceny żyta dała powód do podniesienia w szeregu miejscowości ceny mąki i chleba. Ponieważ od kilku miesięcy nie wywierano specjalnego nacisku na organizacje piekarskie i młynarskie w kierunku obniżenia ceny mąki i chleba mimo powolnego spadku ceny żyta, ministerstwo spraw wewnętrznych uważa za niedopuszczalne tolerowanie wyższości cen chleba w chwili obecnej, dopóki poprawa cen żyta na rynkach krajowych się

nie ustali. MSW. poleca przeto wojewodom zwrócić baczność na kształtowanie się cen mąki i chleba oraz wydać zarządzenia, któreby mogły skutecznie przeciwdziałać wszelkim usiłowaniom ze strony organizacji młynarskich czy piekarskich, zmierzających do nieuzasadnionego podniesienia cen chleba i mąki.

Ten sam okólnik zwraca wojewodom uwagę na to, że między ceną pszenicy a ceną pieczywa pszenicznego jest niebywała rozpiętość, która nie może być tolerowana. MSW wzywa więc władze administracyjne, aby spowodowały piekarzy do zrewidowania kalkulacji cen pieczywa pszenicznego.

Sejm otwarto w asystencji 250 policjantów.

— Panie, czy to tam są koszary policyjne?
— Ale skąd! To Sejm.

Trudna operacja uratowała życie defraudantowi-samobójcy.

Sensacyjne zeznanie żony b. kasjera kolejowego.

W szpitalu św. Józefa w Łodzi lekarze dokonali trudnej operacji wyjęcia kuli tkwiącej w głowie Zakrzewskiego pod mózgiem. Stwierdzono, iż wskutek wystrzału z rewolweru kula spowodowała u samobójcy wypłynięcie prawego oka. Kulę wyjęto przez otwór w prawym oczodole. Po udanej operacji, samobójcy nie grozi już śmierć. W najbliższym czasie po wyzdrowieniu zupełnym niedoszłego samobójcy należy się spodziewać sensacyjnego procesu o defraudację 10 000 zł oraz o usiłowanie popełnienia zbrodni. Aby wykluczyć ucieczkę Zakrzewskiego, ustawiono przy łóżku rannego posterunek policyjny.

Podczas dochodzenia policyjnego wyszło na jaw, że zeznania Zakrzewskiej jakoby zgodziła się, by mąż ją zastrzelił, poczem sam popełnił samobójstwo, nie są wiarogodne, gdyż podyktowane były jedynie litością ze względu na bliską śmierć męża.

Oto co opowiada żona Zakrzewskiego: „Krytycznego dnia mąż polecił mi przyjść z wizytą do siostry jego Stanisławy Zakrzewskiej celem omówienia bardzo ważnych spraw. Nie podejrzewając nic złego, udałam się pod wspomniany adres. Po kilku minutach przybiegł mąż, który mi wyjaśnił, iż ściga go policja, gdyż popełnił defraudację na sumę 10 000 zł. Na zarzuty moje i szwagra, iż kompromituje rodzinę, wydobyl rewolwer i wynierzył go w moim kierunku. Padł strzał i ja runęłam na podłogę. Nagle rozległo się mocne pukanie do drzwi. Mąż mój

przeczuwając, iż to policja przychodzi celem zaarrestowania go, przykląkł nademną, pocałował mnie w czoło i następnie sam strzelił dwukrotnie do siebie“.

P. Zakrzewska po powrocie do zdrowia poczyni starania celem otrzymania rozvodu z mężem, który jest defraudantem, zbrodniarzem i niedoszłym samobójcą w jednej osobie.

Wiadomości z kraju.

KRAKÓW. Pociąg towarowy stoczył się z nasypu na ulicę. Na terenie dworca krakowskiego zdarzył się wypadek wykolejenia pociągu towarowego, który spowodował kilkugodzinną przerwę w ruchu pociągów na szlaku Kraków—Warszawa. Powodem wykolejenia było niezatrzymanie na czas parowozu przez maszynistę, przez co tender lokomotywy wjechał w kopiec, a stąd wpadł na drogę, zaś sam parowóz przewrócił się na szkarpie. Cztery wagony wykoleiły się. Dwa tory wjazdowe zostały zatarasowane. Z tego powodu musiały władze kolejowe zarządzić komunikację przez przesiadanie. Ruch pociągów odbywał się na jednym tylko torze. Cała katastrofa zakończyła się szczęśliwie, gdyż rannych ani zabitych osób nie było.

Poświęcenie gmachu klubu obywatelskiego w Gdyni.

(PAT) Klub obywatelski w Gdyni obchodził w niedzielę uroczystość poświęcenia własnego gmachu. Gmach wybudowany w stylu zakopiańskim na zachodnim wybrzeżu Kamiennej Góry posiada wszelkie nowoczesne urządzenia klubowe i stanie się niewątpliwie reprezentacyjnym lokalem w Gdyni.

Aktu poświęcenia dokonał kapelan marynarki wojennej ks. proboszcz Szacki.

Protegowany żyd oszukał skarb śląski.

W Katowicach zakończył się głośny proces przeciwko fabrykantowi wódki Natanowi Betterowi, oskarżonemu o zmniejszenie dochodów skarbu śląskiego w latach 1924—1926 na sumę około 200.000 zł. Akt oskarżenia zarzucał m. i. Betterowi mieszanie czystego spirytusu przy fabrykacji wódek i likierów. Sąd skazał Bettera na 30.000 zł grzywny.

Niemczyzna na polskim Śląsku zanika.

Katowice, 16. 12. (PAT) Wczoraj odbyły się wybory do rady urzędniczej w kopalni „Wujek“. Wybory dały następujący rezultat: na ogólną ilość 7 mandatów listy polskiego związku pracowników umysłowych otrzymały 5 mandatów (w r. 1929 — 4 mand.), wspólna lista związków niemieckich otrzymała 2 mandaty (w r. 1929 — 3 mandaty). Ogółem głosowało 92% uprawnionych. W latach 1927 i 1928 Niemcy posiadali na tej samej kopalni 4 mandaty, a Polacy — 3.

Z życia towarzystw.

Związek Pracowników Kupieckich. Zebranie plenarne w środę 17 bm. o godz. 20 w hotelu Lengninga. Na porządku obrad interesujący wykład oraz inne aktualne sprawy jak omówienie obchodu wigilijnego i wieczorku sylwestrowego. Przybycie wszystkich członków konieczne. Goście mile widziani.

Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich - Filja Bydgoszcz. Zebranie w środę 17 bm. o godz. 20 u p. Mellera.

K. S. „Astorja“. W środę 17 bm. dalszy ciąg gier domowych o godz. 20 w lokalu „Rzeźni Miejskiej“. W piątek 19 bm. o godz. 20 w powyższym lokalu zebranie sekcji bokserkiej oraz sekcji gier ruchowych. Przeprowadza się biegi zimowe. Zgłoszenia przyjmuje sekretarz

W. G. i D. w piątki na schadzce oraz przed startem 1-go biegu, który odbędzie się w niedzielę 21 bm. o godz. 10 na Stadjonie Miejskim. Zbiórka o godz. 9.

Związek Urzędników Kolejowych Koło I. Zebranie miesięczne odbędzie się w środę 17 bm. o godz. 20 w lokalu „Pod Lwem“ przy ul. Marszałka Focha.

Towarzystwo Kupców Detalistów branży spożywczej. Zamówienia na nadchodzący cukier i inne artykuły przyjmuje Bank Ludowy do piątku, dnia 19 bm. godz. 13. (31698)

Szopen. Lekcja śpiewu dzisiaj w środę o godz. 7,30 w zwykłym lokalu. Koło amatorskie jutro w czwartek ostatnia próba.

Sokół I. Zebranie plenarne dnia 19 bm w hotelu Lengning o godz. 20. Posiedzenie Ko-

mitetu Budowy Sokolni w piątek o godz. 19 w hotelu Lengning. Ćwiczenia gimn. w każdy wtorek i piątek od godz. 19 w sali przy ul. Kordeckiego.

Tow. Terminatorów. Zebranie miesięczne odbędzie się 18 bm. o godz. 20 w Domu Czeglądzi.

Okręg Młodych Polek. Zebranie okręgowe w piątek 19 bm. o godz. 7 wiecz. w Domu Katolickim przy Farze.

Tow. Powst. i Wejaków Bielawy-Skrzetusko. Zebranie zarządu i komisji gwiazdkowej odbędzie się w niedzielę 21 bm. o godz. 19 w lokalu p. Bosiackiego, Gdańska 90.

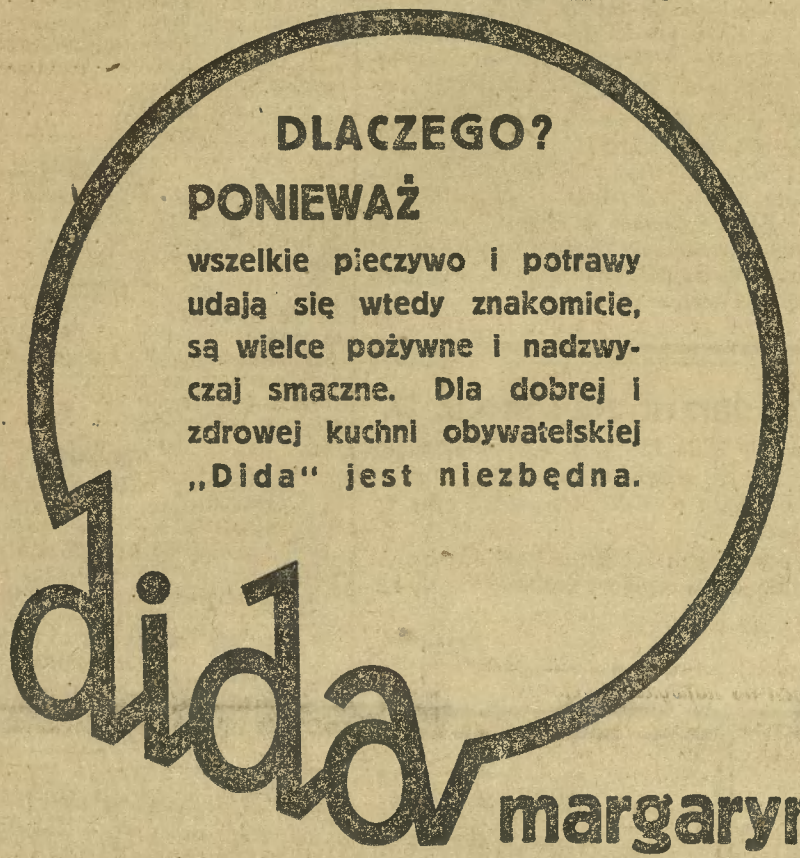
Sokół IV. Bielawy. W czwartek 18 bm. o godz. 19 zebranie grona technicznego i komisji gwiazdkowej w Instytucie Rolniczym.

PROGRAM RADJOFONICZNY. CZWARTEK 18 GRUDNIA.

POZNAŃ. 12—12,05: Sygnał czasu z obserw. astr. U. P. 14—14,15: Notowania giełdy pien. i zboż. - towarowej. 20,30—21,30: Koncert mistrzowski. 22,15—22,30: Sygnał czasu z obserw. astr. U. P.

WARSZAWA. 11,58—12,10: Sygnał czasu z Warszawskiego Obserwatorium Astronomicznego. 12,35: X-ty koncert szkolny z Filharmonji Warszawskiej. 15—15,20: Komunikat gospodarczy. 16,15—17,15: Muzyka z płyt gramofonowych. 17,45: Koncert popołudniowy. 18,45: Rozmaitości — występ p. Władysława Waltera. 19,10—19,25: Giełda rolnicza. 19,25—19,35: Płyty gramofonowe. 21,30: Słuchowisko z Wilna. „Marja“ Malczewskiego 22,15: Arje operowe

DOŚWIADCZONA GOSPODYNI MARGARYNY używa tylko DIDA

DLACZEGO?

PONIEWAŻ

wszelkie pieczywo i potrawy udają się wtedy znakomicie, są wielce pożywne i nadzwyczaj smaczne. Dla dobrej i zdrowej kuchni obywatelskiej „Dida“ jest niezbędna.

dida margaryna znakomitej jakości

DIDA MLECZNA-DIDA-ORZECH-DIDA-MOSON

Z powodu rozwiązania spółki **sprzedamy** naszą

wielką realność

w Świeciu n. W., przy ulicy Mickiewicza nr. 19.

Realność ta znana pod starą firmą C. A. Koehler, położona jest w najlepszym punkcie miasta, na złączeniu 3 ulic, z wielkim brukowanym wjazdem, staje na ca. 50 koni, wielkie śpiądnice i piwnice, 2 wielkie składy narożnikowe, 4 pokoje restauracyjne mieszkanie wielkopańskie i mieszkanie 4 pokojowe z kuchnią. — **Inwentarz nadkompletny.** — Chwilowo mieści się w powyższej realności prócz składu konfitur, wielki skład kolonialny i materiałów budowlanych połączony z restauracją z wyszynkiem. — Większa wpłata gotówką pożądana. Poważni reflektanci otrzymają dalsze informacje przez

31689) **Davis i Knopf T. z o. p. Świecie n. W., ul. Dworcowa 26.**

!!! Na gwiazdkę!!!

Zegarek ze złota amerykańskiego

nierzemnie różniący się od prawdziwego złota 14 karatowego tylko za zł. 5.30.

Wysyłamy natychmiast po otrzymaniu za zaliczeniem elegancki plastik zegarek, wyregulowany do minuty, chód dzwiczny, z 10-letnią gwarancją. 3 szt. 15.91, 5 szt. 26.18, 8 szt. 41.13. Lepszy gatunek zł. 8, 13, 18, 24, 30, 35, 40, 50, 55, 60. Ze świeżym cyferblatem zł. 8, 12, 15 i 18. Zegarek kryty ANKER z trzema kopertami amerykańskimi 12, 16, 18, 24, 28, 35, 40, 45, 50, 55, 60 i 75. Zegarki na rękę damskie i męskie, amerykańskie 11, 13, 18, 20, 24, 28, 35. Łańcuszki z ameryk. złota 2, 4, 6, 8, 10, 12. Budziki stołowe 10.50, 13.50 i 14.50.

Za kosztą przesyłki płaci kupujący.

Adresować: **Światowa Firma Genewskich Zegarków Józef Jakubowicz, Warszawa, Sienna 27, oddz. 62.**

Sz. P.! Przed 2 laty nabyłem u Sz. P. zegarek, z którego jestem zadowolony gdyż ma dobry chód, wobec tego następczom klientom. Proszę o wystanie takiego samego zegarka.

Wojciech Daniłow, poster. PP. w Cychowie 30931)

MŁYNNOM!

polecamy niniejszem naszą

ryflarnię i szlifiernię

najnowszej konstrukcji, pozwalającą na szybkie i tanie ostrzenie wszelkich wałków młynskich.

Na żądanie służymy ofertą.

Zakłady Przem. F. WIECHERT, jun.
Starogard. (31034)

Sprzedaż masy spadkowej.

Sprzedam gospodarstwo rolne, w obszarze 5 ha 78 a 03 mm wraz z budynkami oraz żywym i martwym inwentarzem, położone przy mieście Gniew, należące do masy spadkowej po s. p. **Józefie Wickim**, najwięcej dajacemu za gotówkę. Zgłoszenia pisemne przyjmuję do dnia **27 grudnia 1930 r.**

Gniew, ulica Wiślana 1, telefon 51. (31442)

Mieczysław Grajewski, sąd. ust. kurator spadku.

Skóry surowe

kuny, tchórze, lisów, wydry, zajęcze, królicze i włosie końskie kupuje (27769)

Handel skór P. Voigt Bydgoszcz Bernardyńska 10
Tel. 1441 i 1558.

Wózki dziecięce

w wielkim wyborze po najkorzystniejszych cenach. 7086

Fr. Kreski Bydgoszcz ul. Gdańska nr. 7.

Kafle

majolikowe, szamotowe, białe, kolorowe w różnych gatunkach. (13895)

Przenośne piece

kafłowe i wszelkie przybory do pieców. Wykonywanie prac zdruśkowych

M. Stęszewski ul. Poznańska 23
Tel. 234.

Posadzkę parkietową

wyborowej jakości. absol. suchą z ułożeniem lub bez dostarcza: (22793)

Fabryka parkietu inż. G. Chojnacki, Sp. z o. p. Reda (Pomorze), tel. 5.

Najpiękniejszym podarkiem gwiazdkowym jest

PIANINO JÄHNEGO.

Zachwycająco szlachetny dźwięk każdego instrumentu

Złote medale - Grand Prix

Fabryka Fortepianów W. JÄHNE (30735)

Bydgoszcz, ulica Gdańska 149, Telefon 2225

Filje: **Grudziądz, ulica Toruńska 17-19, Poznań, ulica Gwarna 10.**

Najdogodniejsze warunki spłaty.

Świece choinkowe ozdoby choinkowe mydła toaletowe perfumy, wody do ust garniury kryształowe przybory do manicure oraz wszelkie inne artykuły toaletowe

poleca w największym wyborze po najniższych cenach

Ernst Mix

Fabryka Mydła Bydgoszcz 31060)

2 mechaników

specjalistów na samochody „Chevrolet“ tylko pierwszorzędne siły, którzy są przyzwyczajeni do szybkiej i dokładnej pracy natychmiast poszukiwani. Zgłoszenia z okazaniem świadectw o nieprzerwanej ciągłości w firmie: (31719)

E. Stadio-Automobile. Bydgoszcz.

W czasie wielkiej pauzy

chęć wszyscy chłopcy oddać mu swe śniadanie w zamian za jego bułkę ze znakomitym, smacznym śledziem norweskim. Ale on nie chce w żaden sposób Mamusie, dajcie również swoim dzieciom pożywne, łane i higienicznie opakowane śledzie norweskite

Kipperred Herrings

Nadzwyczajnie pożywne wskutek wielkiej zawartości jodu. (14578)

NORWEGJA

Do nabycia we wszystkich wykwalifikowanych wędzarniach oraz składach kolonialnych.

De Norske Hermetikfabrikkers Landsforening, Stavanger.

